Snart är det Påsk!

Vi har allt du behöver för att fira en traditionell Påsk på svenskt vis.
Hos oss hittar du även allt annat du kan tänkas sakna hemifrån
samt mycket gott från våra nordiska grannländer och England.
Välkommen att besöka oss i våra butiker.

Lars & Marie med personal

Gourmet Schuman

Rue Archimède 59, 1000 Bruxelles
Tel: 02-735 11 38

Mån	12.00 – 18.30
Tis-Fre	10.00 – 18.30
Lör	10.00 – 18.00
Sön	10.00 – 14.00

Gilla oss på facebook

Gourmet Waterloo

Allée du Petit Paris 5, 1410 Waterloo
Tel: 02-353 04 30

Mån	12.00 – 18.00
Tis-Fre	11.00 – 18.00
Lör	10.00 – 18.00
Sön	Stängt

Gourmet International Food & Gifts

Bladet

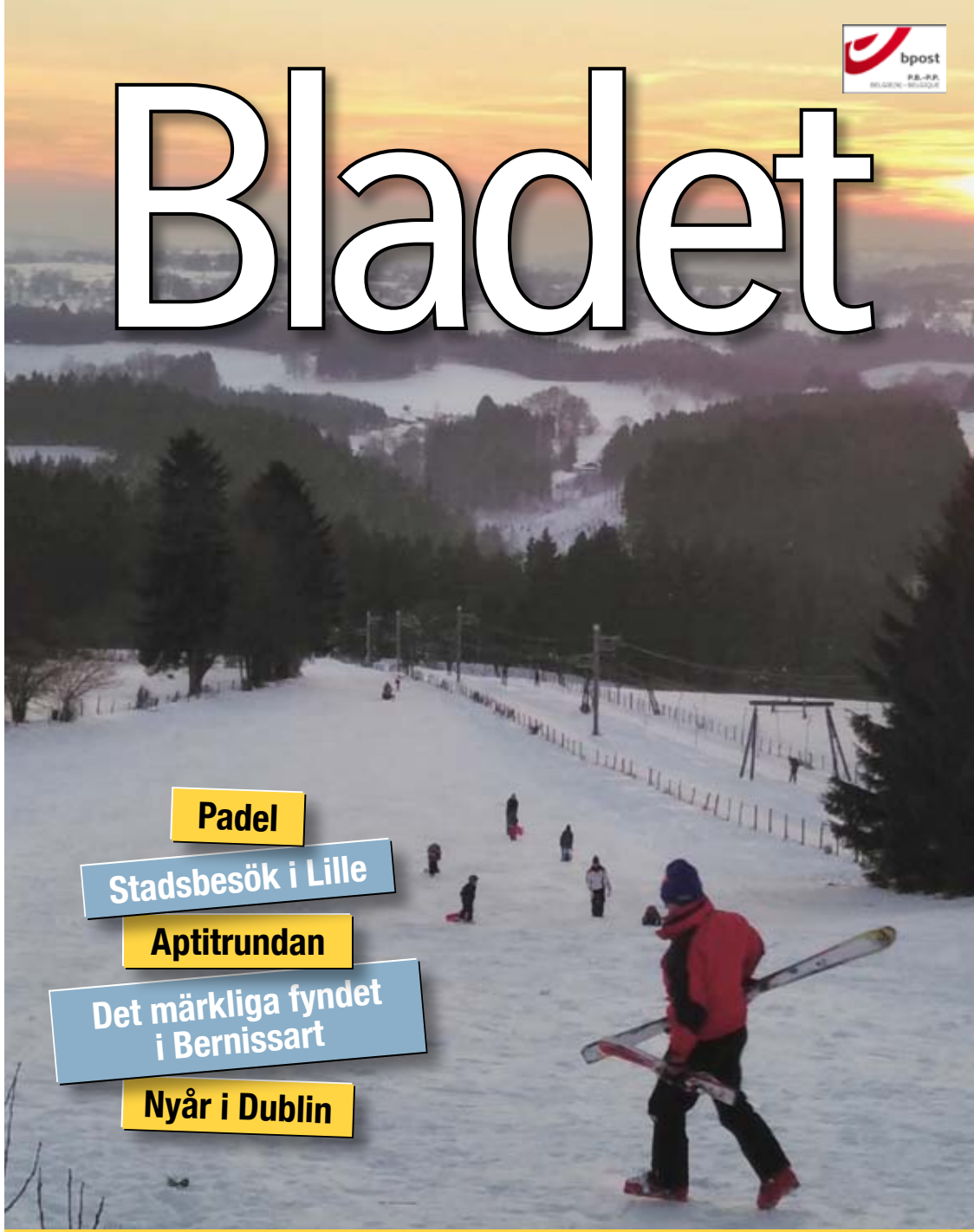

Padel

Stadsbesök i Lille

Aptitrundan

Det märkliga fyndet i Bernissart

Nyår i Dublin

Medlemstidning för Svenska Klubben · Februari 2017

P912137 - Périodicité trimestrielle. Bureau Postal de dépôt 1020 Laeken De Wand
Ed. resp.: Hannalena Ivarsson, c/o Margaretha Hagberg, J. Van Elewijckstraat 113/6, 1853 Strombeek-Bever

HIDDEN SECRETS

Bo Caperman

Hej vänner. Efter att ha strosat i Bryssel med nära omgivningar byter vi nu perspektiv och lämnar Bryssel. Dock, vi stannar i Belgien men istället besöker vi andra städer i regionen.

Bilderna är från en så kallad fotosafari och staden jag besöker kan knappast vara berömd för sin skönhet, men den är värt ett besök. I staden finner ni ett av Europas bästa museum i sitt slag, om inte det bästa. Runt staden finns ytterligare sevärdheter från Belgiens historia. Mer om detta när jag fått det rätta svaret.

I vilken stad är jag?

Hälsar
Bo Caperman

Innehåll

2 Hidden Secrets
4 Ordföranden har pennan
6 Inbjudan Framtidens Europa: EU-ambassadör Lars Danielsson.
7 Nytt år, nya förutsättningar
8 Monumenten berättar
10 Padel
11 Vinhörnan
12 Aptitrundan
14 Dublin nyår 2016
16 Stadsbesök i Lille
18 Det märkliga fyndet i Bernissart
22 Belgiskt kuriosa
25 In memoriam
26 Kreab – ny företagsmedlem
27 Medlemsporträtt
28 Våfflor
29 Capermans boktips
30 Kallelse till årsmöte!
31 KulturNytt

Omslagsbild
Omslagsfotot av det finska miljörådet Marika Paavilainen i Ovifat (Hautes Fagnes)
Layout och produktion
Fadrian Wallenmark,
AD Builder, 37022 Drottningskär
Telefon +46 739 343448
Tryck
Plan 2000
Svenska Klubben asbl
Säte: Château d'Argenteuil,
Square d'Argenteuil 5
B-1410 Waterloo
Postadress: Avenue des Gaulois 35,
B-1040 Bruxelles

www.svenskaklubben.be
IBAN: BE53 9530 2419 0553
BIC: CTBK BEBX

Kommande aktiviteter

28.2 I temaserien "Framtidens Europa": EU-ambassadör Lars Danielsson

30.3 Svenska Klubbens Årsmöte på Residenset.

30.4 Valborgsfirande

Ett stort tack…

… till alla bidragsgivare och korrekturläsare – utan er hade det inte blivit någon tidning!
Redaktionen

Deadline för nästa nummer blir den 20 april 2017.
Material skickas till:
redaktion@svenskaklubben.be

Facebook:
sv-se.facebook.com/svenskaklubbenbelgien

Ordföranden har pennan

På mitt nattduksbord ligger en bok med titeln "Transcending the cold war". En julklapp om utrikespolitiken under åren 1970 - 1990. Genom boken löper en röd tråd insatser för öppnande av gränser, samarbete och handel. Steg för steg byggs förtroenden upp mellan stater och regimer som tidigare inte hade haft någon form av dialog. Enandet av Väst- och Östtyskland skedde i små delsteg, med en början i en försiktig dialog mellan Brandt och Stoph. USA-Kinasamarbetet inleddes under samma tidsperiod, Nixon och Kissinger tog bort tabun genom att i största hemlighet börja samtala med den stora kommunistmakten. Inför de första stegen mot ett möte mellan Nixon och Mao, mellan två länder som såg varandra som de största fienderna, var Nixon så entusiastisk att han utbringade en skål med följande ord till Kissinger:

"We are drinking a toast not to ourselves personally or to our success, or to our administration's policies which have made this message and made tonight possible. Let us drink to generations to come who may have a better chance to live in peace because of what we have done."
Det man slås av är tidsandan. Hur lång tid, det ändå tog. Ett steg i rätt riktning ledde till ett annat steg framåt. Den tidens ledare tog, baserat på god intuition, steg för steg mot en annan världsordning.

Inför året 2017 verkar allt ta en annan vändning. Drömmen om det förgångna, om tiden innan dessa dialoger inleddes med ökade handelsutbyten och internationella avtal som resultat. Den brittiska regeringen drömmer sig tillbaka till Samväldets storhetstid. Ett Storbritannien som industriell nation och som producerade produkter med hjälp av billiga råvaror från länderna i samväldet. Alla underordnande den brittiska kronan. Den nyvalde amerikanske presidenten vill göra "America Great Again" genom att säga upp i stort sett alla internationella avtal som USA har signerat och t.o.m. initierat själva. Internationellt samarbete anses idag av många ha lett till eftergifter, förlorad industri och sämre ekonomi.

Den 31 december, på nyårsafton, förlorade jag en god vän och kollega. Henning Christophersen, dansk, europé och politiker med bakgrund från Venstre gick bort. Henning var stor europavän och som dansk EU-kommissionär starkt bidragande till den gemensamma marknaden och euron. En man av samarbetets tid, en man av kompromisser, en man som förstod betydelsen av att inte agera för snabbt och dra för långtgående och känslosamma slutsatser utan att i stället bygga upp stabila samarbetsprinciper för kommande generationer. EU:s gemensamma marknad är, enligt min mening, en fantastisk konstruktion, en grund för att föra Europas länder närmare varandra, en spelplan för dialog, för utbyte av kunskap och för byggande av projekt mellan länder och regioner. Inför 2017 så kan man stilla undra om vi förstår vad vi fått, om vi förstår vad Hennings politiska generation gav oss.

I nordöstra delarna av Europa byggs ett liknande samarbete upp i all tysthet. Ryssland håller på och skapar en inre marknad med länderna i den Eurasiska ekonomiska unionen. EU:s institutioner och lagar kopieras och sätts på plats. Allt detta sker samtidigt som Europa går till val med en dominerande EU-skepticism i förgrunden.

Man förstår ofta inte vad man har innan man har förlorat det. Det är lätt att kritisera det som inte fungerar perfekt istället för att vara med och korrigera. EU är en föregångsmodell att bygga på för kommande generationer. Den 28 februari kommer vår EU-ambassadör Lars Danielsson till Klubben och talar om Tysklands roll i EU. Tyskland, ett land som har fått kämpa oerhört för att korrigera sitt förflutna och därmed också vunnit mycket. Ett delat och sedan enat land som fick tillbaka vad man förlorat efter att ha lett Europa mot avgrunden. Vilken roll kommer Tyskland nu att vilja ta i att föra Europa vidare? Varmt välkomna att diskutera detta den 28.

Med önskan om en god fortsättning på det nya året!

Hannalena Ivarsson

Påminnelse om medlemsavgift

Nu är det dags att bli medlem/förnya ditt medlemskap i Svenska Klubben för 2017 genom att betala 45 euro per person/familj till Klubbens konto:
IBAN: BE53 9530 2419 0553
BIC: CTBK BEBX

Om vi inte får din betalning senast den 28 februari 2017, kommer tyvärr ditt medlemskap i Svenska klubben att upphöra.

Passa gärna på att kolla era personuppgifter på:
www.svenskaklubben.be
Det är dessa uppgifter som kommer att stå i kommande medlems-register. Eftersom många meddelanden numera skickas ut per e-post är det också viktigt att vi får er senaste e-postadress.

I temaserien "Framtidens Europa":

EU-ambassadör Lars Danielsson

Tisdagen den 28 februari 2017

Det är med stor glädje Svenska Klubben bjuder in till välkomnade av samt talarafton med ambassadör Lars Danielsson, myndighetschef vid Sveriges ständiga representation till EU.

Som Sveriges ständige representant arbetar han med ekonomiska och finansiella frågor, utrikespolitik, allmänna frågor samt rättsliga och inrikes frågor.

Lars Danielsson har tidigare varit departementssekreterare på Utrikesdepartementet samt utrikespolitisk rådgivare till statsminister Ingvar Carlsson. Under statsminister Göran Persson administrerade han Sveriges EU-politik och andra utrikesfrågor. Han har en lång diplomatisk karriär bakom sig med placering i USA, Kina och Korea. Innan placeringen i Bryssel var han ambassadör i Tyskland på Sveriges ambassad i Berlin. Under temaserien "Framtidens Europa" kommer han därav att beröra Tyskland och dess roll i EU.

Varmt välkomna att lyssna till samt diskutera Europa med Lars Danielsson!

Foto: Christian T Jyrgensen

Datum och tid: Tisdag 28 februari 2017. Vi börjar med fördrink kl. 18.30, aftonen börjar kl. 19.00.
Plats: Kreab, Rond-point Schuman 2/4, 1040 Bryssel
Pris: 5€ som inkluderar dryck och snacks.
Anmälan: Senast 23 februari 2017 till: aktivitet@svenskaklubben.be

Svenska Klubben på Facebook

Vi tillhandahåller en hel del information på vår Facebooksida, inte minst foton från våra aktiviteter och en hel del tips om svenska företeelser på gång i Bryssel och annorstädes i Belgien. Ta gärna en titt och följ oss där. Vår sida nås via länken: www.facebook.com/svenskaklubbenbelgien

Nytt år, nya förutsättningar

Text: Lisbeth Ekelöf

Så har vi påbörjat ännu ett år. Ett år med nya förutsättningar, mål, önskningar och förhoppningar. Brukar ni ge nyårslöften? Jag brukar inte ge några speciella, de tenderar för det mesta att inte bli uppfyllda. Bättre då att sätta upp mål och delmål som man kan arbeta mot under året. Januari, första månaden på året känns som en lämplig tid att titta över sitt liv, planera och kanske ändra, och/eller gå vidare på den väg man utstakat. Tid för kontemplation.

Namnet kommer från latinets Januārius, "helgad åt Janus". Enligt den gammelnordiska kalendern kallades månaden torsmånad. Torre var i fornnordiska sagor son till Snö den gamle och kung av "Gotlandi, Kænlandi och Finnlandi", i flera moderna översättningar tolkat som Gotland, Kvenland och Finland. Myterna säger att "kvänerna offrade till honom så att det blev snö med gott skidföre, vilket gav dem deras välstånd." Torre hade två söner Nor och Gor samt en dotter Goe. Dottern försvann spårlöst en dag, men återfanns så småningom. Hon hade blivit bortrövad och bortgift av en kung i Hedemarken. Namnen är sedan dess förknippade med januari och februari, midvintertid och blot.

Janus är en gud i romersk mytologi. Han sägs öppna och stänga himlaljusets portar och avbildas därför med två ansikten, ett som blickar in i framtiden och ett som ser tillbaka in i det förflutna, vilket låter passande för årets första månad. Att han har två ansikten har senare kommit att tolkas som att han har en förrädisk natur. Den första dagen i varje månad (framför allt i januari) var helgad åt honom.

Numa Pompilius (Konungariket Roms andre kung) byggde ett ryktbart tempel åt honom. Det hade två portar och det föreskrevs att båda skulle hållas stängda i fredstid, men öppnas när det rådde krig. Hans ursprung och ursprungliga funktion är idag omdebatterad. I de flesta moderna historikers ögon har han en samlande roll, att styra olika sorts inträden och övergångar, och förknippas omväxlande med ljuset, solen, månen, tiden, rörelsen, året, dörröppningar och broar.

Det är kanske något vi kan ta med oss in på det nya året. Att se framåt med ljus och värme, röra oss framåt, inte bara i fysisk bemärkelse, utan också i våra sinnen, öppna dörrar och broar till folk runt omkring oss. Att låta 2017 bli ett positivt år med öppna sinnen och en önskan om övergångar och broar i alla livets skeenden. ■

Monumenten berättar, del I

Text: Ulla Melchior

Då och då går vi förbi honom på vår väg mellan Grand'Place och Manneken Pis. Kanske stryker vi honom över armen, i tron att han ska bringa oss tur - Mannen i passagen. Hur reagerar ni - om jag nu påstår att han är en av staden Bryssels främsta historiska hjältar?

Under medeltiden bestod "Belgien" av en rad feodalstater. Bryssel var under denna tid huvudstad i hertigdömet Brabant, som bland annat innefattade städer som Leuven, Mechelen och Antwerpen. Brabant var ett stort och rikt hertigdöme, som många mäktiga män i närområdet var intresserade av. Sommaren 1356 passade en av dessa grannar på att utnyttja det faktum att hertigen inte var på plats i staden och invaderade Bryssel västerifrån. Det handlar om greven av Flandern, Louis de Maele, som tillsammans med (påstås det) 100 000 män från Flandern och Lille forcerade stadsmuren och intog staden. Den nya politiska ordningen markerade greven genom att den 17 augusti 1356 hänga upp Flanders flagga – Leeuw van Vlanderen – på Maison de l´Etoile, ett av husen vid Grand'Place. Placeringen var symbolisk, av den anledningen att hertigens ställföreträdare, som var den som hade ansvar för staden när hertigen var borta, bodde där.

Under de följande två månaderna förblev greven av Flandern härskare inte bara över Bryssel utan också över stora delar av hertigdömet. Hertigen var fortfarande på resa men nu beslöt sig hans hustru för att göra något åt saken. Det är i detta sammanhang vår hjälte, Everard t´Serclaes dyker upp. Det var nämligen honom hertiginnan bad om hjälp. Tanken var att han skulle storma stadsmuren och ta sig in i staden, för att sedan öppna stadsportarna, något han också lyckades med. Den 24 oktober 1356 kunde hertiginnans trupper ta sig in i staden och oskadliggöra de flamländare som fanns på plats.

Legenden berättar att det var t´Serclaes, som var den som rev ner den flamländska flaggan från Maison de l´Etoile och som därför också var den som särskilt kom att förknippas med stadens befrielse från ockupanten. Som tack för hjälpen kom hertiginnan av Brabant att dubba t´Serclaes till riddare. Han kom att ingå i stadens styrelse och blev dessutom rådgivare till henne. Här kunde historian ha slutat, men det mest dramatiska återstår faktiskt.

Trettio år efter de här händelserna dyker nämligen en ny maktgalen granne upp. Den här gången handlar det om baron Sweer, ägare till Gaasbeeks slott och trakterna runt detta. Baron Sweer ville gärna utvidga sitt markområde och började därför förhandla med hertiginnan av Brabant om att få köpa ett par byar i närheten av Rhode-St-Génese. Stadens styresmän, däribland t´Serclaes, tyckte inte detta var en bra idé, eftersom man var rädd för att baron Sweer kanske inte skulle nöja sig med detta utan skulle vilja ha ännu mer makt i närheten av stan. Dessa tankar framförde man till hertiginnan och man lyckades faktiskt övertyga henne att inte sälja.

Det här var ett agerande, som gjorde baron Sweer rasande. Han beslöt sig för att hämnas och engagerade ett par yrkesmördare. Den 26 mars lyckades dessa få tag på t´Serclaes i en hålväg i närheten av Lennik. De stack honom åtskilliga gånger genom kroppen men passade också på att hugga av honom höger fot och dra ut tungan. Han lämnades sedan kvar på vägen. Där hittades han ett par timmar senare av Halles domprost, som tog hand om honom och transporterade honom till Bryssel och Maison de l´Etoile. Fem dagar varade hans dödskamp. På gatorna rasade folkmassorna och krävde hämnd. Den kom de att ta genom att bränna ner tornet på Gaasbeek-slottet. Då hade baronen och hans familj redan lämnat.

Tillbaka till monumentets placering. På den plats där monumentet finns, dvs mot väggen på huset, som ligger granne med Maison de Cygne låg i mitten av 1800-talet ett hus med samma namn, som alla hus på platsen burit sedan 1200-talet. Detta hus revs på order av dåvarande borgmästaren, Charles de Brouckere. Tanken var att man skulle bredda gatan och dra fram en omnibus på räls till Grand'Place. Av de här tankarna blev det ingenting och när borgmästare Charles Buls i slutet av seklet tog sig an renoveringen av vissa av byggnaderna kring Grand' Place beslöt han därför att huset skulle återuppbyggas. Renoveringen är inte den mest lyckade, eftersom huset saknar bottenplan. Detta har istället ersatts av en passage. Det är i denna passage man hittar skulpturen av t´Serclaes.

Det var Charles Buls, som såg till att det kom ett minnesmärke på plats 1902. Konstnären heter Julien Dillens. En liten hake - det handlar inte längre om originalet, som är bortplockat sedan i oktober i fjol, då det visade sig att det inte längre gick att exponera det utomhus längre.

Skulpturen i passagen är inte det enda minnesmärket av t´Serclaes på Grand'Place. I undre delen av valvstrukturen över det högra lejonet vid Lejontrappan på Stadshuset återges attacken på honom.

För att avslutningsvis anknyta till kulten av den nationella ikonen bör jag kanske nämna varifrån idén att stryka honom över armen kommer. Den här seden går tillbaka till första världskriget och uppstod i samband med att tyskarna förbjöd alla patriotiska manifestationer. Bryssels invånare kringgick det här förbudet genom att stanna upp framför monumentet en liten stund. Besöket avslutade man genom att smeka den fallne hjältens arm. ■

Padel – en sport på frammarsch

Text: Lisbeth Ekelöf

Har ni hört talas om Padel? Nej, kanske inte. Det hade inte jag heller för några år sedan. Hade det inte varit för att sonen ville prova denna sport när vi var på Mallorca, så hade jag nog inte hört något om denna ädla sport. Den uppfanns i Mexiko 1969 av Enrique Corcuera och spred sig sedan snabbt över Sydamerika och vidare till Spanien. I Spanien är det en jättestor sport och många av de bästa spelarna kommer därifrån. Nu sprids den vidare över Europa och både i Belgien och Sverige byggs nu padelbanor och skapas padelklubbar.

Padel är en racketsport, ett mellanting mellan tennis och squash. Det spelas på en bana som är en tredjedel av en tennisbana och är omgiven av glasväggar. Regler och poängräkning är ungefär desamma som i tennis. Bollarna likaså, men en padelboll har lite mindre tryck i sig. Skillnaden är glasväggarna som omsluter banan och som man använder under spelets gång. Racket är mindre och solidare, utan strängar (se bild).

Varför är då denna sport så fantastisk? Personligen tycker jag att den är väldigt rolig att titta på. Man spelar alltid dubbel, spelet är snabbt. Det är knappt man hinner se bollarna ibland. Användandet av väggarna gör att spelet snabbas upp samt varieras i det oändliga. Inga långa bolldueller vid baslinjen här inte. Det allra bästa är dock att det kan spelas av alla, ung som gammal. Det är bara att välja sina partners (män och kvinnor kan med fördel spela med eller mot varandra) enligt ålder, kvalifikationer, snabbhet, kondition osv. Hela familjen kan spela, eller varför inte kompisar som vill hitta på något tillsammans. Alla säger att när man väl börjat så finns ingen återvändo. Det är bara så roligt.

Både Sverige och Belgien bygger nu fler och fler padelbanor, ofta på en tennisklubb, åtminstone här i Belgien. Vår lokala tennisklubb här i Overijse har redan två banor. I Sverige satsas mycket på denna sport och padelhallar dyker upp både här och där. Tävlingar anordnas, landslag finns. Även gamla professionella tennisspelare som Jonas Björkman har byggt padelhall i Stockholm och börjat spela. De tidigare professionella belgiska tennisspelarna Christophe och Olivier Rochus spelar numera padel. Det är alltså något man kan göra även när man blir lite ”äldre”!

För den som är intresserad finns mer information på padelbelgium.com. Där finns också en karta och information om var i Belgien man hittar padelbanor. I Sverige går man in på padelsweden.se där information om klubbar, tävlingar och annat publiceras.

När våren kommer och solen tittar fram, ska jag ta en tur ner till TC Panorama och kolla in om det finns någon nybörjarkurs för en som gärna vill prova på, en som inte har så bra kondition och därför söker likasinnade och en som inte är så rörlig som hon tror hon är! Bara man har roligt så går det mesta. ■

Vinhörnan

Här får du möjlighet att rekommendera dina favoritviner.

Tips: Ingemar Mikander

Här kommer nästa inslag i serien Vinhörnan där klubbens medlemmar kan rekommendera något av sina favoritviner.

Riesling är en av svenskarnas favoriter när det gäller vita druvor och det finns andra druvor som liknar den när det gäller frisk- och syrlighet. En av dessa är druvan Grüner Veltliner som är Österrikes vita signaturdruva. Den ger torra viner som innehåller lite mer kryddighet än rieslingviner och är därför intressant om du vill prova på något nytt men ändå bekant. Ibland kan de även vara lite fylligare tack vare en högre alkoholhalt än till exempel de tyska rieslingvinerna.

Här vill jag rekommendera ekologiska ”Sepp Grüner Veltliner, 2015”.
Inköpsställe: Systembolaget (beställningssortimentet)
Pris: ca 100 kr

Vintillverkaren Sepp Moser grundades av den berömda österrikiska vinproducerande pionjären Lenz Moser. Alla hans viner är organiska och de som görs på druvor från hans egendom är även biodynamiska.

Vinet har fina aromer av honung, aprikos och citrus. Du hittar även spår av andra stenfrukter och vinet har en mjuk, tilltalande textur. Det finns även inslag av mineral, fin och tydlig syra och intressant kryddighet.

Tack vare vinets friskhet passar den bra att avnjutas i sociala sammanhang, men den passar väl med asiatisk mat tack vare den fina syrligheten och kryddtonerna. Den går bra att dricka direkt men utvecklas väl med lite lagring.

Har du ett vin som du varmt rekommenderar och ofta njuter av till en viss rätt och/eller i andra sociala sammanhang? Skriv en liten recension (cirka 250 – 300 ord) och om möjligt, var du köpte det och ungefärligt pris.
Skicka den sedan till: redaktion@svenskaklubben.be

Aptitrundan!

Text: Susanne Åkerman

Vi äter så bra i Belgien, gör restaurangutflykter och njuter. I Sverige strävar man efter att bli mästare i matlagning. Svenska råvaror hämtas i skog och mark och förädlas av entusiaster.

Det är en pågående kraft i många delar ute i landet där gårdar kreativt startar med produktion av livsmedel i liten skala och ofta ekologiskt. I Södermanland vill man bli det ledande landskapet när det gäller god mat. I skarp konkurrens med Västergötland, Halland och Skåne. 2014 kom det första häftet ut som heter Stolt Mat i Sörmland – Passion : Mod : Tanke. Där presenteras olika matproducenter och bra restauranger, tankar kring mat i skolor och på äldreboenden. Sveriges stjärnkock Tommy Myllymäki, som vunnit brons och silver i kock-VM, intervjuas om sin framgångsbana. Han har satt sin prägel på Julita Wärdshus, som ligger på det rivna cistercienserklostret Sabas gamla marker. Där kan man förutom att njuta av god mat bli guidad på slottet och i dess trädgård och köpa kallpressad linolja.

Södermanland är tillgängligt från många väderstreck och man kan välja bland flera aptit-rundor. Upp för en backe, efter en skarp sväng, där man minst anar, finns en vilt-butik. Vrena Vilt. Lufttorkat, rökt, rimmat, färskt kött av hjort, älg, vildsvin, rådjur eller vildand. Viltburgarna är urgoda. Kunder kör en fredag mer än 5 mil för en viltkorv. Efter litet stycke till kommer man till Vrena Grönt. Här kan man köpa sig små tomater i alla möjliga färger och portions-gurkor. Ibland odlar de också den välsmakande potatisen Amandine. Butiker i trakten säljer grönsaker från dessa växthus. Absolut närodlat.

Man kan knappt tro det är sant, men mellan Nyköping och Flen odlas det vin. Chardonnay och Merlot. Tillverkning på gården av ett prisbelönat ice-wine. Äppel- och päronvin eller andra 8 sorter. Man kan vinprova, äta gott och bo på Blaxsta Vingård.

In på en liten väg och bland några villor finns ett oansenligt uthus. Hit till Stenbro Musteri åker man med sina äpplen, eller bara köra dit och köpa sig en bag-in-box med äppelsaft. Hedervärt när någon bryr sig om äpplena.

I Mariefred vid Gripsholms slott fanns en gång i tiden 1000-tals äppelträd i Hjorthagen. När vackra importerade äpplen började säljas i butikerna konkurerades de svenska sorterna ut. Träden i Hjorthagen sågades ned. Att engagera svensk arbetskraft för att ansa och plocka träden hade blivit för dyrt. Men nu skall man visst plantera träden i Hjorthagen igen. Kortare transporter kanske ger mer smak och vitaminer i frukten. Ett handpockat äpple direkt från trädet är en stor smakupplevelse. Kanske erbjuds om höstarna självplock av äpplen i framtiden. En kvinna utanför Stigtomta ruvar på sina idéer.

Ändebols Gårdsbutik utanför Katrineholm är ett litet jordbruk där lamm och kalvar betar ute. På hösten får man köpa köttlåda och varför inte ett fårskinn inför vintern. Grönsakerna växer sig starka i den obesprutade myllan. Deras café erbjuder hembakade godsaker under hela sommaren. Vill man inte vänta till september kan man åka dit i maj. Då kan det vara rabarberkarneval.

Med bilen full av härliga ekologiskt odlade krispiga grönsaker, mört viltkött och kalvfilé, moget vin (får än så länge bara köpas på Systemet) och läskande äppelsaft kan man styra mot Flen och Jürss prisbelönta ostar. Även kungen handlar där, ty Stenhammar är nära. Ostar som fått namn efter sörmländska platser. Granbarksosten, som låter sig smältas i ugn och sedan äts som en slags ostfondue är spännande. Valet är svårt.

Så varje år, andra helgen i september, kan man välja ut en runda och bila in till en egenföretagare i aptitbranschen. Ta chansen till kulinariskt nöje! www.matkluster.se

Vill man inte bila runt utan hellre vandra i maj till in i september, så finns Rocklösa Gourmetvandring norr om Stjärnhov. Gå bara 1 km eller fler och njut i natur av naturens gåvor tillagade av sörmländska gårdar. Guidning om djur, kultur, historia sker på svenska, engelska och tyska. De är vinnare av Årets Värdskap 2013.

Matvandringar finns även i städer som Stockholm, Göteborg, Jönköping och i Skåne på Romeleåsen eller på Österlen.
Smaklig sommar!

Dublin nyår 2016

Text och foto: Bo Caperman

Theresas och min nyårsresa 2016 gick till Dublin med utresa från Köpenhamn den 29 januari och hemresa den 2 januari, således tre heldagar i Dublin. Vi hade förberett oss för vått och kyligt väder men vi fick snarare sol och runt 10 grader Celsius. Det kalla vädret kom på avresedagen.

En ytterligare överraskning var nyårsfyrverkerierna som var helt frånvarande. Vi fick nöja oss med en välsmakande nyårsmeny, champagne och fyrverkerier på TV från Sydney och London. Detta sagt så var det befriande att slippa ifrån ett nästan krigsliknande tillstånd som vi upplevde i Köpenhamn 2014, liknande förhållanden ser ni från Möllevångstorget i Malmö 2016. Danmark rapporterade för övrigt dödsfall från ”firandet” 2014.

Vi bodde i södra delen av centrala Dublin med runt 15 minuters promenad till gågatan Grafton Street som är det kommersiella centret med både lokala butiker och de vanliga kedjorna som man får leva med. Vi hade utsikt över Grand Canal från 1791 och numera väl avdomnad. De centrala delarna av staden är lätt åtkomliga och lämpar sig väl att utforskas till fots och eventuella lokala transporter fungerar väl. Vi såg fram emot på att sköta om oss och dricka gott, samt lite kultur och sevärdheter. Vi har fortfarande en del kvar och mer att uppleva med framtida besök.

Vi har ätit och druckit väl och prisvärt. Det finns restauranger i alla prislägen, vi placerade oss i mitten av skalan men det finns även krogar på den högre delen med Michelin stjärnor. Vi har alltid blivit professionellt och väl bemötta. Naturligtvis provade jag Guinness medan Therese höll sig till vitt vin eller lokal cider. Jag vet inte om man skall tala om lokal öl när det gäller Guinness som man kan dricka lite varstans här i världen.

Jag uppskattar Guinness som är en av de få mörka öl som är lättdrucket och inte så tungt. Annars så fanns det även lokala ale som jag tyckte om. Det blev balanserade provningar med en bricka av väl smakande öl, oftare med lite lägre alkoholhalt än vad man är van vid i Belgien.

Miljöerna på de olika ställena var intressanta och annorlunda. Det blev några stycken, värda att nämna är Kahoe´s och the Porterhouse som har ett eget bryggeri.

Centralt hittar vi ”Bruxelles” som har en alldeles utmärkt Irish Coffee. Numera har man strukit Union Jack från ”EU flaggorna” och ersatt den med de nationella engelska, skotska, walesiska och irländska flaggorna. Kanske en reaktion på ”Brexit”? Inköpt blev även en ny Enid Blyton for grown-ups - ”Five on Brexit Island”. Vi besökte även Mulligans som är omnämnt i James Joyce´s roman Ulysses. Mulligans är ett enkelt ställe och ursprungligen fanns det inga stolar, riktiga män dricker nämligen stående. På tidig eftermiddag var det lugn med några få stamgäster.

Centralt i Dublin ligger Temple Bar som inte är en bar utan en stadsdel med barer och enklare restauranger. Här är det fullt med musik och kulturella arrangemang. Jag tog tillfället att göra en provning av fyra bra irländska whiskey, både goda blended och Single Malt.

Slutligen skall vi inte glömma kulturen. Vikingatiden och den tidiga kristendomen ligger nära till. Ett besök på Irlands nationella museum var en självklarhet. Vi fann Irlands guld, silver och utställningen rörande vikingarna mest intressanta. Naturligtvis besökte vi även Trinity College och St Patrick´s Cathedral. Här finner vi rötterna till både västerländsk kunskap och vår religion. Det blir fler besök till Dublin och Irland. ■

Stadsbesök i Lille

På vårkanten planerar Klubben ett besök i Lille som Henric Weyde nu berättar för oss om.

Franska Flandern utgjorde ursprungligen en del av grevskapet Flandern och ingick i dåtidens Nederländerna. Områden i norra Frankrike, som då tillhörde Spanien (Spanska Nederländerna), avträddes succesivt till Frankrike under 1600-talet. Freden i Utrecht 1713 befäste områdenas tillhörighet till Frankrike.

Dagens region Hauts-de-France har Lille som huvudort. Namnet Lille eller Rijsel kommer från den ö i sankmarken runt floden Deûle, som staden ursprungligen byggdes på. Under medeltiden var staden en betydande handelsstad och under 1500-talet inleddes en början till en tillverkningsverksamhet. Med industrialiseringen på 1800-talet blev Lille en viktig industrimetropol som framförallt allt inriktade sig på textil och mekanisk verkstadsindustri. När den traditionella industrin år 1960 hamnade i svårigheter genomgick regionen en djup och långvarig kris. Det var inte förrän 1990 med en konvertering till tjänstesektorn man kunde se en återhämtning. Lille var europeisk kulturhuvudstad under 2004. Förberedelserna för kulturhuvudstadsåret togs väl tillvara för att renovera Lille och återföra staden till dess status som en av Frankrikes mest betydande kulturstäder. Året blev en symbol för den återuppståndna staden.

Själva staden Lille har ca 230 000 invånare. Storstadsområdet ”Métropole européenne de Lille » eller MEL har skapts i samarbete med de kringliggande kommunerna/städerna, vilket bl. a. omfattar Lille-Roubaix-Tourcoing,. Metropolen har en sammanlagd befolkning på 1,1 miljoner. En viktig åtgärd har också varit att utveckla universitetet i Lille som har 110 000 studenter.

Sevärdheter:
Det finns en guidad stadsrundtur med minibuss. som tar 50 min och passerar de viktigaste sevärdheterna.

Grand Place med en arkitektur från 1600- till 1900-talet speglar stadens blomstringperioder. Vieille Bourse, gamla börsen, tjänade handeln och har en intressant arkitektur från mitten av 1600-talet.

I anslutning till platsen ligger Vieux Lille, gamla staden, som utgör en del av Lilles historiska kärna. Kvarteret är idag renoverat och karakteriseras av sina smala gator och historiska fasader.

I kvarteret ligger också Opéra de Lille, en byggnad i neo-klassik stil byggd i början av 1900-talet och speglar tidens förmögne industrimän. Byggnaden är imponerad och efter renovering öppnades den igen i slutet av 2003 inför 2004. Operan har ett ambitiöst program.

Staden har ett medeltida hospital, Hospice Comtesse, som numera är museum. Det grundades 1237 av grevinnan Jeanne de Flandre även känd som Jeanne de Constantinople. Hon grundade även Beguinaget i Brygge.

Konstmuseet Musée de Beaux-Arts har den största konstsamlingen utanför Paris. Detta beror delvis de samlingar som de rika klostren och religösa institutionerna i området hade skaffat sig fram till revolutionen. Efter konkordatet med påven returnerades samlingarna inte till sina ursprungliga ägare utan de utgör grunden till museets samlingar. Det finns bl. a. ett antal Rubensmålningar.

Det finns flera intressanta museer i storstadsområdet och i Roubaix ligger La Piscine, en unik kommunal simbassäng byggd 1932 i Art Deco stil som 2001 blev konst- och industrimuseum med fasta samlingar - konst, skulptur, bruks/nyttokonst, mode, textil, dekorativ konst samt tillfälliga utställningar. Museebyggnaden är i sig värt ett besök och museets restaurang kan rekommenderas. Det går att ta sig till La Piscine från centrala Lille med tunnelbana. ■

Favorit i repris:

Det märkliga fyndet i Bernissart

Text: Anders Tullberg

Man såg dem i *Jurassic Parc* och på reklamaffischer, och de finns att köpa som leksaker – det här med dinosaurier upphör aldrig att fascinera. Men det här lilla landet har "the real thing", nämligen det största fynd av skräcködlor som hittills gjorts någonstans! Det finns att beskåda i Bryssel på l'Institut Royal des Sciences Naturelles de Belgique (IRScNB) och är unikt, eftersom det består av så många skelett (mer än 30 st), som alla tillhör samma art, nästan alla kompletta och i perfekt skick. IRScNB är det enda museum i världen som kan skryta med att kunna visa en hel hjord av skräcködlor.
Men hur kommer sig detta?

Bernissart är ett litet samhälle, 20 km väster om Mons och 1 km från franska gränsen. Man bröt kol där (1845–1921), och en marsdag 1878, då man arbetade på 322 meters djup, stötte arbetarna på något, som såg ut som förstenade trädstammar, fyllda med guld, som låg inbäddade i ett lager av märgellera. Man rapporterade fyndet till gruvdirektören, som begrep, att man inte hade med fossilt trä att göra, utan med ben från något jättestort, förhistoriskt djur. Han rapporterade vidare till chefen för naturhistoriska museet i Bryssel, som sände sin skicklige konservator, L. De Pauw, till platsen för att undersöka saken närmare. Det kom att

dröja ännu en tid, innan man fick full klarhet, och det blev den berömde zoologiprofessorn J.P. Van Beneden i Leuven, som till sist kunde identifiera benen som tillhörande dinosaurier av släkten Iguanodon.

De fattiga arbetare som trodde sig ha funnit ädelmetall, måste ha blivit grymt besvikna, då de nu fick lära sig, att allt som glimmar, inte är guld. Det guldgula ämne som fyllde benens håligheter, var nämligen bara pyrit, alltså svavelkis. Vid kontakt med luft oxideras svavelkis till järnsulfat, som snart blir ett pulver. Utan stöd från pyriten föll den omgivande benmassan lätt sönder, och man måste finna en särskild metod för att bevara benen vid utgrävningen och bortforslingen.

De Pauw kände till en teknik att bevara fossila ben och erbjöd sig att organisera utgrävningen på villkor att benen skulle tillfalla hans museum. Gruvledningen godtog hans förslag, och man satte så igång utgrävningen under De Pauws ledning.

Snart stöttte man på ett flertal skelett, mer eller mindre kompletta, och förstod, att man hade att göra med ett mycket betydande fynd. Efter hand som benen frilades bakades de in i gips, och togs successivt bort från skelettet. Varje skelett blev således uppdelat i ett antal (numrerade) gipsblock, mellan 50 cm-2 m långa, som sedan hissades upp till markytan.

På detta sätt arbetade man i tre års tid, och hade då fått upp inte mindre än 600 block med en vikt av 130 ton, som transporterats till Bryssel med hästdragna specialvagnar. Vid det laget ville staten inte skjuta till mera pengar, gruvledningen var trött på alla extrakostnader, som projektet medförde, och lagringsutrymmena i Bryssel för gipsblocken var sprängfyllda. Man avbröt därför utgrävningarna (1881).

Sedan började ett arbete, som skulle hålla på i 20 års tid. Gipsen kring benen fick knackas bort, pyriten avlägsnades och håligheterna fylldes med en blandning av lim, talk, gips och metalltråd. Därefter monterades en stor del ☛

av skeletten i upprätt ställning och delarna hölls på plats med hjälp av en järnstomme. 1902 var allt äntligen klart: tolv praktiskt taget kompletta och åtta fragmentariska skelett ställdes ut i det läge, de hade, då de påträffades, och elva stycken monterades ståendes i en, som man antog, naturlig ställning.

Det allra första exemplaret var färdigt 1883, ställdes ut och väckte berättigad förundran hos besökarna och stor avund hos museifolk världen runt på grund av fyndets unika karaktär.

Fransmännen försökte med alla medel, inklusive diplomatiska påtryckningar, att få köpa ett exemplar, men förgäves. Under första världskriget prövade tyskarna en annan metod: man ville gräva fram nya skelett ur Bernissartgruvan, och arbetet sattes också igång (på gruvans bekostnad förstås), men belgarna "maskade" och saboterade arbetet på olika sätt. Tyskarna hann aldrig få ut några skelett… De som nöjt sig med att få låna, har haft bättre tur; så har t.ex. japanerna fått låna skelett i två omgångar till utställningar i Japan.

Iguanodon bernissartensis uppträdde under tidig krittid, för circa 130 millioner år sedan, i det som nu är Västeuropa, och arten höll sig i omkring 30 millioner år, innan den dog ut. Det nuvarande Belgien låg då på ungefär 35° nordlig bredd, alltså mycket längre söderut än nu, och hade ett subtropiskt klimat. Det område där Bernissart nu ligger, var en dal, fylld av sumpmarker och omgiven av låga kullar. I sumpmarkerna växte det gott om ormbunkar av olika slag, och på kullarna barrträd. Iguanodonterna var växtätare; käkarnas kraftiga tuggapparat, baktill fylld med tänder, som ständigt hölls vassa genom tuggningen, framtill näbblik med starka,skärande eggar av ben, visar detta. Djuren var jättelika: de mätte circa 10 m från nos till svansspets, vägde 5-7 ton och var ungefär 5 m höga i upprätt ställning. Förstenade avtryck visar, att huden inte var fjällig utan knagglig med små fält, påminnande om en mosaik; färgen vet man inget om. Storleken, den kraftiga svansen, de vassa kärkarna, och den till en lång, dolkformad sporre omvandlade tummen, måste ha avskräckt traktens rovödlor från angrepp; iguanodonterna kunde säktert freda sig vid behov, och man tror, att de i nödfall kunnat fly, simmande i vattnet som en krokodil. De kunde tydligen gå på alla fyra och beta markväxter eller också förflytta sig på bakbenen och beta i trädkronorna, som nutidens giraffer. De förde antagligen ett ganska ostört, stillsamt vegeterande liv, och så värst mycket mer vet man inte om deras tillvaro.

Det finns fortfarande ingen allmänt acepterad förklaring till det mycket egendomliga förhållandet att man hittat ett så stort antal skelett på ett så litet område. Man trodde först, att de levde i hjordar och att en hel sådan plötsligt dött i en naturkatastrof och blivit bevarade i märgelleran. Numerara är hjordteorin övergiven eftersom det kunnat visas att skeletten har mycket olika ålder. Man räknar i stället med att lokala förhållanden lett till att kadaver, inneslutna i slammassor successivt glidit iväg till ett slags "kyrkogård" där de bevarats i den lera som efter hand bildades.

Att man överhuvudtaget upptäckte dem, var en lycklig slump som har med den lokala geologin att göra: någon gång i slutet av krittiden uppstod en mycket stor "instörtningsbrunn" (ganska vanliga i vad geologerna kallar Monsbäckenet (liknande brunnar uppkommer för övrigt än i dag i denna trakt). Den kalkhaltiga berggrunden från devontiden löstes upp och urholkades av vatten till en stor, cylindrisk hålighet vars tak i längden inte förmådde bära upp de överliggande kollagren utan störtade in. Det bildades ett cirkelrunt hål, circa 300 m djupt, i vilket kollagren föll ned och drog md sig det ovanliggande lerlagret med dinosaurieskeletten, som kom att ligga som en hindersam propp i den kolflöts som man grävde ut i Bernissart.

Ett besök på IRScNB (Rue Vautier 29) kan varmt rekommenderas (om man nu kan hitta en parkeringsplats, vill säga, men det är en annan historia). Förutom Iguanodontutställningen, som verkligen är mycket imponerande, finns en annan, också permanent utställning av andra dinosaurier och flera andra välpresenterade och intressanta avdelningar.

Men Bernissart då? Det ser trist och dött ut numera och man undrar vad folk lever av. Det finns ett skapligt Iguanodontmuseum (med bland annat ett komplett skelett) men i övrigt inget som påminner om det sensationella fyndet på 1800-talet. Gruvan är stängd och ingången förseglad; platsen är svår att hitta. ■

Belgiskt kuriosa

Staffan Jeppsson

Den 12 november 2016 styrde jag kosan mot Strépy-Thieu och närmare bestämt den mycket märkvärdiga båthiss som finns där. Strépy-Thieu ligger strax väster om det lilla samhället Strépy-Bracquegnies vackert beläget på den vallonska landsbygden strax nordöst om Mons, som för övrigt heter Bergen på flamländska.

SJ i Strépy-Thieu

Genom den lilla byn Strépy-Bracquegnies flyter kanalen som förbinder Charleroi med Bryssel. I söder, dvs vid Charleroi har kanalen förbindelse med floden Sambre och på så sätt når man ner i det franska systemet av kanaler. I norr, dvs i Bryssel är kanalen ihopbyggd med Bryssel-Scheldt kanalen, således kopplas Antwerpens stora hamn ihop med kolområdena kring Charleroi.

Redan Filip den Gode, Hertigen av Bourgogne, hade på 1400-talet planer på en kanal från områdena vid Charleroi och norrut men det var först under 1800-talets första hälft som 'kolkanalen', som den kallades, blev färdig. Kanalen är drygt 68 km lång och mellan 30 och 50 meter bred. Om djupet är runt fem meter så kan den matematikkunnige snabbt räkna ut hur många kubikmeter jord som fick grävas bort, mer eller mindre av handkraft. När kanalen stod klar var den utrustad med inte färre än 38 slussar, åtskilliga öppningsbara broar och en en kilometer lång enkelriktad tunnel. Då tog en resa från Charleroi drygt fem dagar till Bryssel.

Allteftersom har man moderniserat kanalen eller delar av den och efterhand har man lyckats ersätta tidskrävande slussar med olika former av lyftsystem. I trakten av Strépy-Thieu fanns två slussar och fyra 16 meters hissar som var konstruerande mellan 1888 och 1919. Dessa kunde hantera farkoster på upp till 300 ton. Under 1960 talet blev de kanalkörande båtarna större och större och ny standard sattes: de fick väga upp till 1350 ton. Båthissen i Strépy-Thieu utjämnar skillnaden på 73 meter mellan den lägre och högre delen av kanalen.

Strépy-Thieu-delen av kanalen nygrävdes på 1960 talet, delvis i akveduktkonstruktion. Ända tills 'Three Gorges Dam boat lift' i Kina blev färdig i år har hissen i Strépy-Thieu varit världens största!

Båthiss kallas också båtlyft eller lyftverk och betraktas som ett ingenjörsmästerverk av klass. Konstruktionen påbörjades 1982 och avslutades år 2002 till en kostnad av 160 miljoner euro. Strépy-Thieu består av två separata och

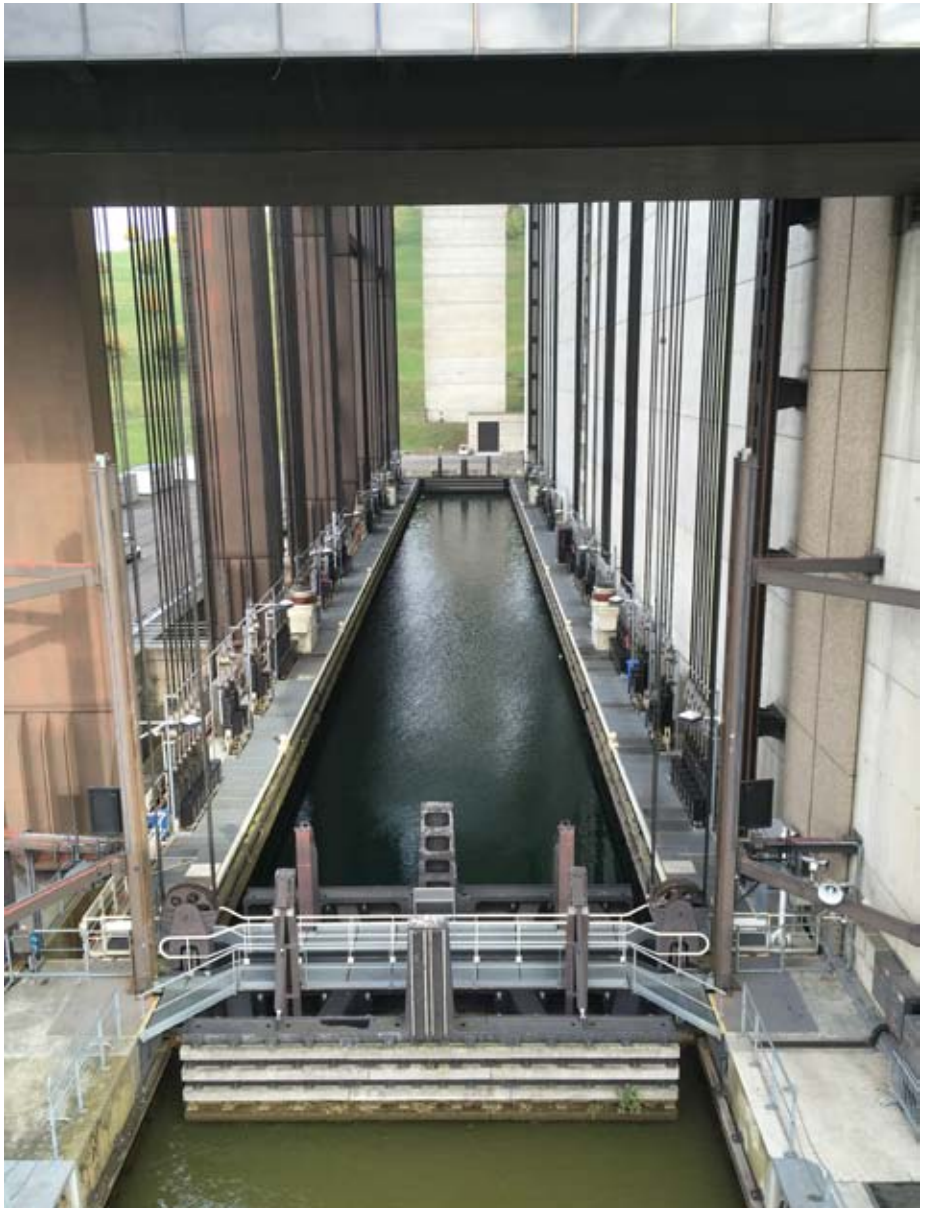

oberoende motviktssystem, som betjänar var sitt hängande lyfttråg för samtidig trafik uppströms och nedströms. Enligt Arkimedes princip har trågen samma vikt oavsett om de är belastade med båtar eller bara innehåller vatten. (Fiffigt va? Motviktens vikt blir då konstant oberoende av hur många båtar det aktuella tråget innehåller)

De två trågen, som alltså arbetar oberoende av varandra, är rejäla lådor, 112 meter långa,

12 meter breda och med vattendjup på styvt 4 meter. Det betyder att ett tråg väger mer än 8000 ton. Trågen dras upp eller sänks ner med hjälp av 144 kablar med tjocklek på 85 mm till vardera tråg, Kablarnas totala längd är nästan 4 mil. Lyfthastigheten är 20cm/sek så resan på 73 meter tar sju minuter.

Byggnaden, som innehåller denna mäktiga konstruktion, är 117 meter hög och 80 meter bred och ligger i ensam majestät på det vallonska åkerlandskapet som en gigantisk koloss. De fyra gamla hydraliska 16 meters hissarna i kanalens ursprungliga sträckning är fortfarande i bruk men begränsat till fritidsbåtar. Deras arkitektoniska och historiska värde ledde till att de blev uppsatta på UNESCOs världsarvslista 1998.

Jag fortsätter längs Charleroi-Bryssel kanalen en bit norrut till jag träffar på nästa ingenjörskonstens mästerverk: De lutande planen i Ronquières. Topografin norr och söder om Ronquières påkallade 14 slussar. De lutande planen tog sex år att bygga och när de blev färdigställda 1968 eliminerades slussarna. Medelst en ovanligt finurligt konstruktion dras båten i en rejäl balja, s.k. kassun, de 1432 meterna upp till en punkt 68 meter högre än startpunkten och där tar kanalen ånyo vid. Alternativt såklart att den andra baljan sakta glider neråt och därmed flyttar båtar uppifrån 68 höjd meter längre ner där kanalen tar vid. Vardera kassunen mäter 91 meter i längd, 12 i bredd och vattendjupet är nästan fyra meter. Varje kassun har en motvikt på 5200 ton som körs i tråget nedanför skenorna. Motvikten tillåter kassunen att förflytta sig oberoende av den andra som alltså också har en motvikt på 5200 ton.

Också här i Ronquières hade ingenjörerna stor nytta av den gode Arkimedes och hans princip*. Varje kassun dras av 8 stycken 1450 meter långa kablar.

Idag tar resan med båt från Charleroi till Bryssel inte fullt två dagar. ■

**Arkimedes princip: ett föremål nedsänkt i vätska påverkas av en uppåtriktad kraft som är lika stor som tyngden av den undanträngda vätskan.*

Tråg på väg upp

Lutande planen sedda underifrån.

Utsiktstornet och en av kassunerna.

In Memoriam

En av Svenska Klubbens anställda sekreterare var Elizabeth Hammer. Hon började arbeta i mars 1992, när Klubben hade över 600 medlemmar och de blev ännu fler under de två kommande åren.

Elizabeth Hammer
1944 - 2016

Elizabeth Kjellberg, som hon hette då, hade kommit till Belgien i början av sjuttiotalet och fått anställning på Industriförbundets nyöppnade kontor, där hon arbetade några år. Hon gifte sig med Chris Hammer och de fick tre söner.

När pojkarna så småningom började skolan, fick hon litet egen tid och började då ge kurser i aerobics och hade stor framgång med det under flera år. När sedan Klubben 1991 började söka efter en sekreterare. anställdes hon för att arbeta tre förmiddagar i veckan på kansliet i Villa Tre, av de Fauchon, i Rhode mitt emot Skandinaviska Skolan. Det var ett lyckokast. Elizabeths glada röst i telefonen, när folk ringde för att få upplysningar om både det ena och det andra, var precis vad som behövdes, för hon hade alltid besked att ge, vad det än gällde. För oss frivilliga var hon en utomordentlig hjälp vid till exempel hopsättningen av agendan till Bladet, tips om vad vi borde skriva om, alltefter vad medlemmarna frågade om och efter, eller tips bland annat om tryckeriet i Rhode, som vi sedan använde i åratal. Hon hade idéer om allt möjligt och det stannade inte vid det, utan de blev verklighet, som till exempel rabatt-abonnemang på Bozars konserter, franskundervisning på universitetsnivå från Uppsala, mamma-barnstunder i Villa Tre och jag minns inte allt. Sen blev det inte sämre av att hennes humor och glada humör smittade av sig på alla, som kom i kontakt med henne.

Men detta lyckliga tillstånd kunde ju inte vara för alltid. Hon fick erbjudande att arbeta på Stockholms Lobbykontor, Stockholm Meeting Point och slutade på Klubben i december 1995. Medlemsantalet var på nedgång och Klubben hade inte råd med en heltidsanställd sekreterare, så det passade i och för sig bra. Men hon blev saknad. Fast vi sågs ju i alla fall då och då.

1997 ordnades Midsommarfest på Grand'Place i Bryssel och Stockholm Meeting Point var en av arrangörerna och Elizabeth var i sitt esse. Svenska Kören hade flera uppträdanden, Friskis och Svettis hade några övningar där, och många andra begivenheter försiggick både här och där i staden. En höjdpunkt för oss svenskar i Belgien. När hon sedan slutat på Stockholmskontoret, började hon ägna sig åt försäljning av kosttillskott, och det passade hennes utåtriktade sinnelag och service-mindedness, och hon kunde ändå ägna sig åt barn och barnbarn. Hon var också en drivande kraft, när Juniorhandelskammaren startades i Bryssel och hade även tid att var med i Hundramiljoners-klubben i Sverige. Vid Klubbens 40-årsjubileumsfest var hon en utmärkt toastmaster och hjälpte till med kontakter, när minnesboken skulle sättas ihop.

I sitt avskedsbrev till Klubbens medlemmar i december 1995 skrev hon, att hennes motto i livet alltid varit att "ta tag i nya utmaningar" och det gjorde hon med stor framgång. Något som vi kan tänka på och kanske ta efter liksom hennes generositet, serviceanda och framför allt hennes glada, smittande skratt.

K. Tullberg

Kreab – ny företagsmedlem i Svenska Klubben

1994, en månad före den svenska folkomröstningen om EU-medlemskap, skickas Georg Danell ned till Bryssel av Kreabs huvudkontor i Stockholm med uppdraget att hjälpa svenska företag att lära sig hantera EU:s korridorer. Känslan för vart det hela skulle leda måste varit god, för ja-sidan för EU-medlemskap gick segrande ur striden.

Tillsammans med två andra svenskar, Jörgen Gren och Christina Lindberg, börjar han snickra på den första grunden till en verksamhet. Georg Danell inser snart att de kommer behöva hjälp att förstå var man bör börja för att begripa hur allt går till. Efter inrådan av Carl Bildt kontaktar han Henning Christophersen. Henning var dansk och erfaren europé, efter 10 år i Delorskommissionen var han förmodligen den mest EU-politiskt kunnige skandinaven. Henning tackar med glädje ja och tillsammans kommer de att bygga upp det första skandinaviska "public affairs"-kontoret i Bryssel. Målet med verksamheten var att lösa problem relaterade till EU:s lagstiftning. Problemen var ofta många då svenska företag stod inför stora förändringar och behövde anpassa sin verksamhet till nya krav som följde av Sveriges inträde i EU. Att förstå vad redan antagna lagar innebar för den egna verksamheten, vad kommande förslag skulle kunna ha för betydelse samt diskutera vad man skulle behöva ändra blev grundstommen i arbetsmodellen. Att hitta lösningar som passade både företagets arbetssätt samt ändamålet med EU:s lagförslag blev huvudsyftet och det främsta arbetsverktyget var dialogen. Liksom att samtala med beslutsfattare och resonera sig framåt - ett sätt att skapa förtroende mellan industri och beslutsfattare som förblivit huvudstrategin för kontoret.

Idag har Kreab 45 anställda från 20 olika länder. Av den skandinaviska kvartetten har det blivit ett europeiskt kontor med ett team som jobbar med energi, miljö, finans, handel och konkurrensfrågor. Kunderna är fortfarande främst företag men idag inte längre bara från Skandinavien utan från hela världen.

Hannalena Ivarsson
Deputy managing partner Kreab Bryssel

Majken Nylund

Namn: Majken Nylund
Ålder: 68 år
Familj: Min son som bor i Stockholm
Kommer från: Åbo i Finland, men kom till Bryssel efter många år i Stockholm

Bott i Belgien hur länge, och var? Har bott här i 31 år, största delen av tiden i Rhode-St-Genèse där Skandinaviska skolan låg på den tiden, men de sista tio åren i Uccle, för att slippa trafiken in till stan…

Varför är du i Belgien, vad gör du här? Jag kom en gång i tiden p.g.a. min sambos arbete, men eftersom det var innan vi var med i EU och vi inte var gifta så var jag tvungen att skaffa mig ett jobb för att få stanna kvar. När jag skrev in barnet i skolan blev jag av rektorn erbjuden att arbeta administrativt där. På den tiden var skolan och Svenska Klubben så intimt lierade att det i mitt jobb ingick att vara klubbens sekreterare. Och på den tiden skrev sekreteraren även Bladet. Sen dess har jag arbetat här på flera företag med skandinavisk anknytning, längst på JM och nu, efter min pensionering, på Kreab med bokföring.

På fritiden? Utnyttjar jag dels Bryssels fantastiska kulturutbud med abonnemang på både operan och teater. Å andra sidan den fina Forêt de Soignes-skogen där jag joggat regelbundet i alla år. Jag har även startat en bokklubb som nu hållit på i snart 20 år där medlemmarna bytts ut under årens lopp men diskussionens vågor ännu går höga.

Drömresmål? Jag tycker mycket om att utforska städers historia och från Bryssel är det lätt att göra city-trips. Men det är även fascinerande att upptäcka andra kulturer och kontinenter. Jag är däremot ingen solsemestrare. På sommaren föredrar jag vår skärgård.

Bästa utflyktstipset i Belgien? Svårt – det finns så mycket. Utöver de uppenbara, tyckte jag att åka spårvagnen längs kusten och se på räkfisket med häst var intressant.

Belgisk favoritmat? Ostron, musslor och 'frites'.

Saknar med Sverige: Vännerna.

Det här är Svenska Klubben för mig: traditioner som upprätthålls och i början en plats att träffa gelikar. Numera spelar sociala medier en stor roll så klubben har för mig blivit en plats med intressanta föredragshållare och trevliga utflykter som t.ex. Kitsch- och kuriosavandringarna.

VÅFFLOR

Text: Olof Nordling

Som liten lärde sig krönikören att våfflor fick avnjutas antingen på Marie Bebådelsedag eller när man saxat sig upp på skidor till Åreskutans toppstuga, två omständigheter som lyckligtvis sällan sammanföll. I båda fallen skulle våfflorna helst vara försedda med hjortronsylt och vispgrädde, för övrigt. Så långt svenska våfflor. Sedan kommer man till Belgien där det visar sig att just våfflor är något slags nationalrätt, men helt annorlunda skapta än de svenska. Tjocka och halvmjukt kompakta. Med en gnutta socker eller ibland choklad ovanpå. Inget fras. Tji hjortronsylt! Noll vispgrädde! Men säljs gör de överallt, uppenbarligen med god framgång. I automater, på tåg och från ambulerande glassbilar, förutom i vilka affärer som helst - även tobaksaffärerna har plastförpackade våfflor i godishyllan om våffelbehovet skulle bli akut för någon belgare. Våfflor tycks dessutom förena landet – alla belgare tar sig en våffla då och då, oavsett om man är flamländare eller vallon, och ”Belgian waffles” är ett etablerat begrepp utomlands, åtminstone i USA. Jag har själv inte noterat någon skillnad mellan våfflor på olika sidor om region- och språkgränserna men en äkta belgare kan kanske skilja på Liège-våfflor, Bryssel-våfflor, jaktvåfflor och allt vad det står på förpackningarna. Riktigt annorlunda är bara de tunna och klibbiga holländska sirapsvåfflorna, ”stroopwafels”, som finns även i Belgien, den skillnaden kan till och med en amatörbelgare som krönikören klara av. Själv har jag i varje fall anpassat mig litet efter 27 år i landet så det händer att jag tar mig en våffla, mest som nödkost på tågen till utlandet eftersom det inte finns mycket annat att välja på ombord. Detta om man inte häver ut pengar på en förstaklassbiljett till Paris med mer avancerad servering, men det vore fjärran för en som på hemmaplan kallas Farbror Joakim på grund av den allmänna sparsamhet som elaka familjemedlemmar kallar snålhet.

Nej, åter till våfflorna - från en våffla då och då till att bli en fulländad belgare vad gäller våffelbegär är steget långt, har jag förstått. Ute på Zaventem ska jag och många andra ta oss till Sydfrankrike med Brussels Airlines. Boarding. Alla radar upp sig på kö, boardingpass läses av och sedan händer ingenting. Glasdörren som leder till snabeln som går till själva planet förblir stängd. Ingen förklaring. Tiden går. Framför mig står två flamländska damer och småpratar och undrar vad som inte händer. Plötsligt rycker det till i den ena damen, hon lutar sig fram, öppnar sitt voluminösa handbagage, går ner på knä med glasartad blick, viker ut väskhalvorna och sliter upp blixtlåsen som döljer inkråmet i båda halvorna. ”Aha”, tänker jag, ”En klassisk varihelveteärplånboken-kris! Välkänd situation för alla! Undrar hur det avlöper?” Sant, i princip rätt analys, men med en belgisk vinkling! Efter ytterligare litet rotande på båda sidor av väskan plockar damen upp en pappersnäsduk, ömt hopvikt runt en halväten våffla! Krisen är över, väskan stängs, damen rätar på ryggen, ler hult, våfflan konsumeras och samtalet med grannen återtas. Bara några minuter senare får vi gå ombord på riktigt och visserligen vet alla belgare att trygga Brussels Airlines alltid har våfflor till salu på planet, men det hjälper inte när väntetiden blir lång och omedelbar våffelnöd råder.

Capermans boktips

”Det onda ögat”
Björn Larsson

Kan en bok som publicerades under slutet av förra seklet vara rykande aktuell? I det här fallet är svaret (tyvärr), ja. Mer om detta senare.

Först lite om författaren Björn Larssons böcker som i stor utsträckning finns översatta till både franska och italienska. Har ni tur hittar ni hans böcker i ”Le Livre de Poche” om de inte är slutsålda. Annars föreslår jag ditt lokala bibliotek.

Jag har svårt att precist karakterisera hans böcker eftersom de rör sig i vidare cirklar inom flera olika kategorier. Long John Silver från 1995 är en sjörövarhistoria och skröna. Senare böcker är allt ifrån seglingsskildringar, vardagsfilosofi, thrillers samt berättelser inkluderande olika etniska och religiösa aspekter inbegripet sekteriska frågor till svenska deckarhistorier. I många fall ryms olika kombinationer inom samma bokpärmar. Med min bakgrund är hans seglingsskildringar med filosofiska perspektiv naturligtvis lite av mina egna favoriter.

Den aktuella boken som publicerades första gången 1999 är ”Det onda ögat”.

I perspektiv av terroristattacker i Paris sent 2015, Istanbul, Bryssel i mars 2016, Nice 15 juli och julmarknaden i Berlin i december är boken rykande aktuell. Listan kan göras längre och boken publicerades för övrigt före 11 september 2001 vilket ger perspektiv.

”Det onda ögat” är en tät, mycket spännande och välskriven thriller. Personskildringarna är trovärdiga och etniska frågeställningar spelar en avgörande roll. Vi rör oss vid ett centralt byggnadsprojekt i centrala Paris med målsättning att bli en viktig kommunikationsknutpunkt för järnväg, metro och pendeltåg, till arbetare boende i de norra förorterna av Paris. I projektets slutskede blir man varse att i de oöverskådliga gångarna ligger en bomb gömd. Bomben hotar inte bara arbetarna i projektet men även pendlare och de tusentals boende i husen ovanför.

”Det onda ögat” är en välskriven bladvändare där man som läsare oftast svävar i ovisshet om utvecklingen. ■

Mail-adresser för att nå olika funktioner i Svenska Klubben:

annons@svenskaklubben.be
redaktion@svenskaklubben.be
aktivitet@svenskaklubben.be
medlem@svenskaklubben.be
hiddensecrets@svenskaklubben.be

SVENSKA KLUBBENS MEDLEMMAR KALLAS TILL ÅRSMÖTE

Torsdagen den 30 mars 2017 kl. 18.30

Svenska Residenset, avenue Géo Bernier 13-13a, 1050 Bryssel

Årsmötestalet hålls av Annika Hahn-Englund, Sveriges nya ambassadör för Belgien och Luxemburg och därmed också klubbens nya hedersordförande

Verksamhetsberättelse samt valberedningens förslag till styrelse kommer att läggas upp på www.svenskaklubben.be. Dessa handlingar samt årsredovisningen skickas också per mail till dem som anmält sig. Om man inte kan närvara på årsmötet men likväl vill ha årsmöteshandlingarna beställer man dem också via anmälningslänken.
Bindande anmälan senast den 20 mars 2017 görs via länken:
http://bit.ly/svenskaklubben (*OBS! Endast för Svenska Klubbens medlemmar!)*

Vi börjar kvällen med servering av dryck och smörgåsar. Därefter talar Annika Hahn-Englund. Därefter talar Annika Hahn-Englund och så avslutas mötet med själva årsmötesförhandlingarna.
För eventuella frågor eller kommentarer, ring 0496-60 85 01.

Föredragningslista för årsmötet

1. Årsmötets öppnande
2. Godkännande av föredragningslistan
3. Val av sekreterare för årsmötet
4. Val av justeringsmän
5. Verksamhetsberättelse för 2016
6. Vinst- och förlusträkning samt balansräkning för 2016
7. Revisionsberättelse, samt beslut avseende ansvarsfrihet för styrelsen
8. Godkännande av budget för 2017 samt fastställande av årsavgift för 2018
9. Fråga om Klubbens medlemskap i Svenskar i Världen (SVIV)
10. Val av ordförande, ledamöter, suppleanter, revisorer, revisorssuppleanter samt valberedning
11. Utseende av hedersledamot i Klubben
12. Övriga frågor
13. Mötets avslutande

Väl mött!
Styrelsen

KULTURNYTT

Henric Weyde, henric.weyde@gmx.com

Betygssymboler (*) från Mad, Le Soirs kulturbilaga)

Evenemang

Manneken Pis kostymer, nytt museum, annex till stadsmuseet, Maison du Roi på Grand'Place, idag har den berömda dricksvattenfontänen, från 1619, 965 kostymer varav över ett 100-tal visas i det nya museet, Rue du Chêne (www.mannekenpis.brussels).

Concours Reine Elisabeth, final 29/5-3/6, i år gäller det för första gången violoncell, de 12 finalisterna kommer att spela ett konsertstycke efter eget val ur den stora repertoaren för deras instrument och ett obligatoriskt stycke, försäljning till uttagning, semifinal och final: abonnemang från 31/1 och enskilda biljetter från 20/2, Bozar, Rue Ravenstein 23 (www.bozar.be, 02 507 82 00).

Pétrole, till 28/5, varje söndag vid solens nedgång till Pasolinis bord i ateljén l'Acteur et l'Ecrit, Av de la Couronne 216, fri entré men obligatorisk bokning, (www.acteur-ecrit.com).

Utställningar

Liège: 21 rue de la Boétie***, förlängd till 19/2/2017, galleriet och vad som hände en spolierad konstsamling under andra världskriget, den tillhörde konsthandlare och -samlare Paul Rosenberg, morfar till journalisten Ann Sinclair, 60 verk med väsentliga målningar av Picasso, Braque, Matisse, Léger, Chagall, Kokoschka och …, utställningen sker i samarbete med några av världens viktigaste museer och behandlar svårigheterna i samband med återkrav på de stulna verken, Musée de la Boverie, Parc de la Boverie, Liège (www.laboverie.com, 04 238 55 01).

Picasso, Sculptures****, till 5/3/2017, skulpturutställning i kontakt med MoMa i New York och Picassomuseet i Paris, Bozar, Rue Ravenstein 23 (www.bozar.be, 02 507 82 00).

Just married-modeutställning, till 16/4/2017, en bröllopets historia, Musée du Costume et de la Dentelle, Rue de la Violette 12 (www.costumeandlacemuseum.brussels).

Renaissance d'une Oeuvre d'exception, till april 2017, Pieter Coeckes kartonger och förlagor till vävda tapeter, Musée de la ville de Bruxelles (www.museedelavilledebruxellel.be).

Bruegel-unseen Masterpieces, till 16/3/2020, en virtuell utställning med tillfälliga installationer, i Belgien är utställningen lokaliserad till Musées Royaux des Beaux-Arts, Rue de la Régence 3, Bryssel och med hjälp av Google Cultural Institute och Googles teknik, och ett samarbete med 17 olika internationella museer bl.a. Tate Gallery, London, Metropolitan Museum of Art, New York, Uffizi, Florens, Museum of Fine Arts, Budapest, Statens Museum for Kunst, Köpenhamn och Gemäldegalerie, Berlin, finns det möjlighet att plocka fram och besiktiga målningar som finns hos de medverkande museerna.
(www.fine-arts-museum.be/en, 02 508 32 09).

Antwerpen: Le Cabinet d'Or***, till juni 2017, Rockox en gammal patricier- och handelsfamilj, Nicolas Rockox (1560–1640) var borgmästare, mecenat och nära vän till Rubens, muséet har fått sina samlingar väsentligt utökade med mästerverk från konstmuséet i Antwerpen under dess renovering, nu kan man visa hur en förnäm konstsamling skulle se ut på den tiden, Maison Rockox, Keizerstraat 10-12, Antwerpen (www.rockoxhuis.be, 03 201 92 50).

Klassisk musik

Orchestre National de Belgique, 19/2, en stor violoncellist, under ledning av Andrey Boreyko med Truls Mørk, violoncell, Konsert för violoncell och orkester av Antonín Dvo ák och La belle au bois dormant, suite (arr. Mikhail Pletnev) Pyotr Tchaïkovsky, Bozar, Rue Ravenstein 23 (www.bozar.be, 02 5O7 82 00).

Göteborgs Symfoniorkester, 20/2, under ledning av Alain Altinoglu, Baiba Skride, violon och Klara Ek sopran, med Finlandia och Konsert för violin och orkester av Jean Sibelius och Peer Gynt sviten av Edvard Grieg, Bozar, Rue Ravenstein 23 (www.bozar.be, 02 5O7 82 00).

Artemis kvartetten, 24/2, med Anna Vinnitskaya, piano, kvartetten är nu en av de mest framstående stråkkvartetterna, Stråkkvartett nr 3 av Beethoven, Stråkkvartett nr 3 av Béla Bartok och Kvintett med piano op 44 av Schumann, Bozar, Rue Ravenstein 23 (www.bozar.be, 02 5O7 82 00).

Grigory Solokov, 4/3, den ryske pianisten är sedan länge en regelbunden gäst i Bozar och hans spel är en legend, musik med sonater och fantasier av Mozart och Beethoven, Bozar, Rue Ravenstein 23 (www.bozar.be, 02 5O7 82 00). Gerardo Nunez Kvintett, 4/3, utan tvekan en av de främsta klassiska gitarristerna i vår tid som också tagit intryck av annan musik som jazzen och sydamerikanska musik, Bozar, Rue Ravenstein 23 (www.bozar.be, 02 5O7 82 00).

Galakonsert Chapelle Musicale Reine Elisabeth, 8/3, Brussels Philharmonic under ledning av Alexander Bloch, Ella van Poucke, violoncell, Julia Szproch, sopran, Fabien Hyon, tenor och Georgy Tchaidze, piano, Bozar, Rue Ravenstein 23 (www.bozar.be, 02 5O7 82 00).

Brussel Philharmonic, 12/3, under ledning av Dirk Brossé, musik till filmen Casablanca av Michael Curtiz spelas live och filmen med Ingrid Bergman och Humphrey Bogart visas, Bozar, Rue Ravenstein 23
www.bozar.be, 02 5O7 82 00).

Mahler Chamber Orchestra, 15/3, European Gala, under ledning av Rafael Payare med Magdalena Kožená, mezzo-sopran, framför pärlor i den tjeckiska repertoaren, La Moldau (Mitt fosterland) av Smetana, folksånger av Luciano Berio och symfoni nr 7 av Dvocák, Bozar, Rue Ravenstein 23 (www.bozar.be, 02 5O7 82 00).

Bernard Foccroulle, 20/3, organist, musiker, kompositör och pedagog, spelar på orleln i Cathédrale des Saints Michel et Gudule, Parvis Sainte-Gudule, Bozar, Rue Ravenstein 23 (www.bozar.be, 02 5O7 82 00).

Opera

La Petite Renarde rusée/Den listiga lilla räven, 17/3.2017–2/04, opera av Leoš Janácek, Palais de la Monnaie, Tour & Taxis, Avenue du Port 86c (www.lamonnaie.be, 02 229 12 11).

Jérusalem, 17/3-25/3, opera av Giuseppe Verdi, Opera Royal de Wallonie, Place de l'Opera, Liège (www.operaliege.be, 04 221 47 22).

Opera på bio 1, Kinepolis, direktsändningar från Metropolitanoperan, Kinepolis Bruxelles, Boulevard du Centenaire 20, Heysel, Google search: Kinepolis/opera.

Viva l'Opera, UGC-biografen, Place de Brouckere och UC-biografen Avenue de la Toison d'Or (www.vivalopera.fr/saison/annees/2016-2017).

Dans

Eva Yerbabuena, 2/3, (dans flamenco) LLUVIA ett stort namn inom flamencon, Bozar, Rue Ravenstein 23 (www.bozar.be, 02 5O7 82 00).

Esteban Murillo, 4/3, "HERENCIA FLAMENCA" Esteban Murillo, sång, Marisol Valderrama, Dans, Patricio Grande guitarr och Alex Otero, trummor, Bozar, sal M, Rue Ravenstein 23 (www.bozar.be, 02 5O7 82 00).

Stor balettgala, 19/2, med utdrag från de klassiska baletterna och dramatiska kärlekshistorier, medverkan av internationella stjärnor, Bozar, sal M, Rue Ravenstein 23
www.bozar.be, 02 5O7 82 00).

Brussels Dance!, 12/2-31/3, för andra året visar koreografer och dansare upp sig på olika platser i Bryssel (www.brusselsdance.eu).

Jazz

The Music of Gil Evans, 23/2, Brussels Jazz Orchestra under ledning av Ryan Truesdell, Gil Evans spelade en viktig roll för jazzens utveckling, den kanadensiske kompositören, pianisten och orkesterledaren bidrog till jazzens utveckling under perioden 1940 – 1980, Bozar, Rue Ravenstein 23 (www.bozar.be, 02 5O7 82 00).

Auktioner

Mont de Pieté, Rue Saint-Ghislain 19, pantbanken håller specialauktioner på icke inlösta smycken och andra konstföremål, 20/2/2017, visning 18/2-19/2 och förmiddag 20/2 (www.montdepiete.be, 02 512 81 83).

Salle de Ventes BA, Rue Ernest Allard 7-9 (www.ba-auctions.com, 02 511 53 24).

Galerie Moderne, 21/2-23/2, antikviteter, visning 17/2-20/2, Rue du Parnasse 3 (www.galeriemoderne.be, 02 511 54 15).

Hôtel de ventes Horta, 20/2-21/2, antikviteter och sista dagen vin, visning 17/2-19/2, Rue de Roodebeek 70/74
(www.horta.be, 02 741 60 60).

Hôtel de ventes Vanderkindere, 21/2-22/2, visning 17/2-19/2, Chaussée d'Alsemberg 685-686 (www.vanderkindere.com, 02 344 54 46).

Planera framåt

Cold Blood**,** 8/3-17/3, filmregissören Jaco Van Dormael tillsammans med Michèle-Anne De May och Thomas Gunzig får publiken till en kollektiv hypnos med en blandning av film, nano-dans och föremål ur teaterns värld, KVS.

Klara Festival, 9/3-24/3, denna ambitiösa musikfestival har i år temat "Home sweet home" och tar i sitt program särskilt upp frågor om migration, ofrivillig föflyttning, exil och identitet (www.klarafestival.be).

Låt ditt företag bli Sponsormedlem i Svenska Klubben!

Vi vill erbjuda ditt företag att stödja Svenska Klubben genom att bli Sponsormedlem. För endast 450 € kommer ni inte bara att ha er logotyp/varumärke på vår hemsida till slutet av 2017, utan också en annons i det tryckta Bladet samt en intervju/presentation av ert företag i lämplig utgåva av Bladet eller på sajten under en månad.

Dessutom publicerar vi er logotyp/varumärke i vår medlemsförteckning som publiceras en gång om året och används av medlemmarna som vår egen interna "telefonkatalog". Som medlem får ni också vår tidning Bladet som kommer ut 4 gånger/år.

På detta sätt kan ni synas i ett av få svenska medier som finns i Belgien. Ni når härigenom mer än 1000 svenskar i Belgien samt syns av de svenskar som söker information om Bryssel och om Klubben på vår sajt.

Är ni intressad, skriv till: medlem@svenskaklubben.be

Svenska kyrkan i Bryssel

mars – april 2017

Onsdagen den 1 mars
Askonsdagsmässa 19.00
Fredagen den 3 mars
Seniorlunch 12.30
Söndagen den 5 mars
Musikgudstjänst 18.00
Kirk och Katarina Chilton,
nyckelharpa och durspel
Söndagen den 12 mars
Högmässa 11.00
Gudmund Erling, präst
Kyrklunch efter gudstjänsten
Söndagen den 19 mars
Söndagsgudstjänst 11.00
Ulf Radziejewski, diakon
Onsdagen den 22 mars
Vi vill göra världen hel igen!
Veckomässa 19.00
Ungdomskören medverkar
Lördagen den 25 mars
Musikcafé kl. 15.00 -17.00
Svenska kören medverkar. Allsång.
Söndagen den 26 mars
Familjegudstjänst 11.00
Gudmund Erling, präst
Barnkören medverkar. Våfflor.
Söndagen den 1 april
Musikgudstjänst 18.00
Thomas Kallstenius, flöjt
Birgitta Jonsson Mangan, piano
Pia Alexandersson, sång
Fredag den 7 april
Seniorlunch 12.30
Söndagen den 9 april
Söndagsgudstjänst 11.00
Ulf Radziejewski, diakon

Svenska kyrkan
BRYSSEL

Torsdagen den 13 april
Skärtorsdagsmässa 19.00
Gudmund Erling, präst
Fredagen den 14 april
Långfredagsgudstjänst 19.00
Gudmund Erling, präst
Söndagen den 16 april
Påskdagsmässa 11.00
Gudmund Erling, präst
Svenska kören medverkar

Söndagen den 23 april
Högmässa 11.00
Gudmund Erling, präst
Söndagen den 30 april
Familjegudstjänst 11.00
Gudmund Erling, präst
Valborgsfirande vid Chateau d´Argenteuil 20.00. Svenska kören sjunger in våren.

Veckomässor firas varje onsdag kl. 19.00 utom den 12 april.

Med reservation för ändringar.
För aktuell information, se
www.svenskakyrkan.se/bryssel.
Följ oss gärna på sociala medier.
Facebook och Instagram:
SvenskakyrkaniBryssel